

РИСТО АНДУНОВИЋ

ПРИЈЕДОР 3. ОКТОБАР - 1. НОВЕМБАР 2023. ГОДИНЕ

ИЗ ГРАФИЧКОГ ОПУСА 1972/2022.

Упорним радом и борбом у току три деценије пролазио је кроз своје развојне циклусе, искрено регистровао све своје немире, тражења и узбуђења, па ова изложба представља малу ретроспективу и приказује јединство једног ликовног израза у свом расту.

Још у ранијем периоду послије школовања и извјесног лутања по свијету враћа се у свој завичај, тј. сликарски завичај, јер му је он одредио правац у животу, умјетнички правац. Из свог завичаја црпио је подстицаје за рад и инспирацију. Из своје дједовине, својих коријена, свог етноса и традиције. Ма гдје је послије био и стварао, дух и мисао били су му везани за поријекло, за мјесто гдје се родио и одрастао.

Окренут у бит егзистирања, зашто смо ту и такви, користи неколико главних елемената као сталне мотиве на својим графикама (бакрописима): амови, колски точак, јарам, распукла земља, камен, понеки мотив оскудног дрвећа и жита. Они симболишу вјечне тонове живота који се обнавља у свом кружном току. Уписује их у бакру као властита слова стварајући читав један свијет прича и композиција.

Тако настају приче о херцеговачком животу и поднебљу као свакодневно рочиште са самим собом, својим радовима, морам, сивилом и свјетлошћу, која се увијек поново рађа, насупрот тами. Живот се уписује у метал, а ти елементи су свјedoци живота гдје свака црта, ма како танана, и утиснута, оставља знамен, рану и мелем на путу бити свакодневнице.

Они су вјечни конструктивни симболи, скривени у најдубљем слоју његове духовне снаге. Онога што му припада, његовог постојања, а то су матичне везе дубоко заривене у тајанствену таму стварања. Они су једини у могућности да покрену промјене у њему самом, у бити ствари, тако да дође до једне специфичне форме и атмосфере. Интересује га дух саме материје распукле земље, камена, тај микро свијет који је директан узрок самог постојања.

ИЗ ГРАФИЧКОГ ОПУСА 1972/2022.

Умјетник уходи своју визију тог херцеговачког пејзажа распукле ужежене земље и камена, њихову игру и атмосферу, варира исти мотив, фиксира суштину избегавајући сваку ефемерност. Врши редукцију форме, приближавајући се предмету који слика толико да су се изгубили елементи уобичајене визуелне реалности и открива посебно богатство у синтези теме и форме.

У циклусу у коме као мотив доминира дрвени колски точак који се креће, путује и симболизује сунце, живот у кругу или дио нашег кружног пута, који се неминовно понавља. То је сизифовска борба мукотрпног живота. Мотиви су формирано просторно у облику крста у гама тамно-бијелој, јер крст који носимо упућује на живот и смрт, дан и ноћ, а мотиви мањег формата који праве цјеловиту композицију у квадратној форми, кућиште, упућују на приче из живота у Херцеговини. У дому и ван њега.

Умножавање фигуративног инвентара није пореметило оно битно у Антуновићевом сликарству, а то је метафизичко осјећање, прожетост сјетом, меланхолијом бесконачно продуженог тренутка. Такви снажни дојмови плод су избора детаља мотива, које умјетник ствара као

колаж вишезначне композиције и чини да оно што је представљено приближи публици. Чешћим варирањем истих елемената постиже сазнање о тихом постојању и пролазности.

Мотиви ауторових графика су ликовне драме на неизрецивој позорници вјечности. Сусрет у којем из прошлости долази наша садашњост и будућност, понекад тако величанствени. Назиру се у својој тами или су топли, чије свјетло зрачи топлином земљане боје, камена, земље распукле, суве, али топле. Земље која нам је мајка и свијетли непотрошивом исконском свјетлошћу љубави.

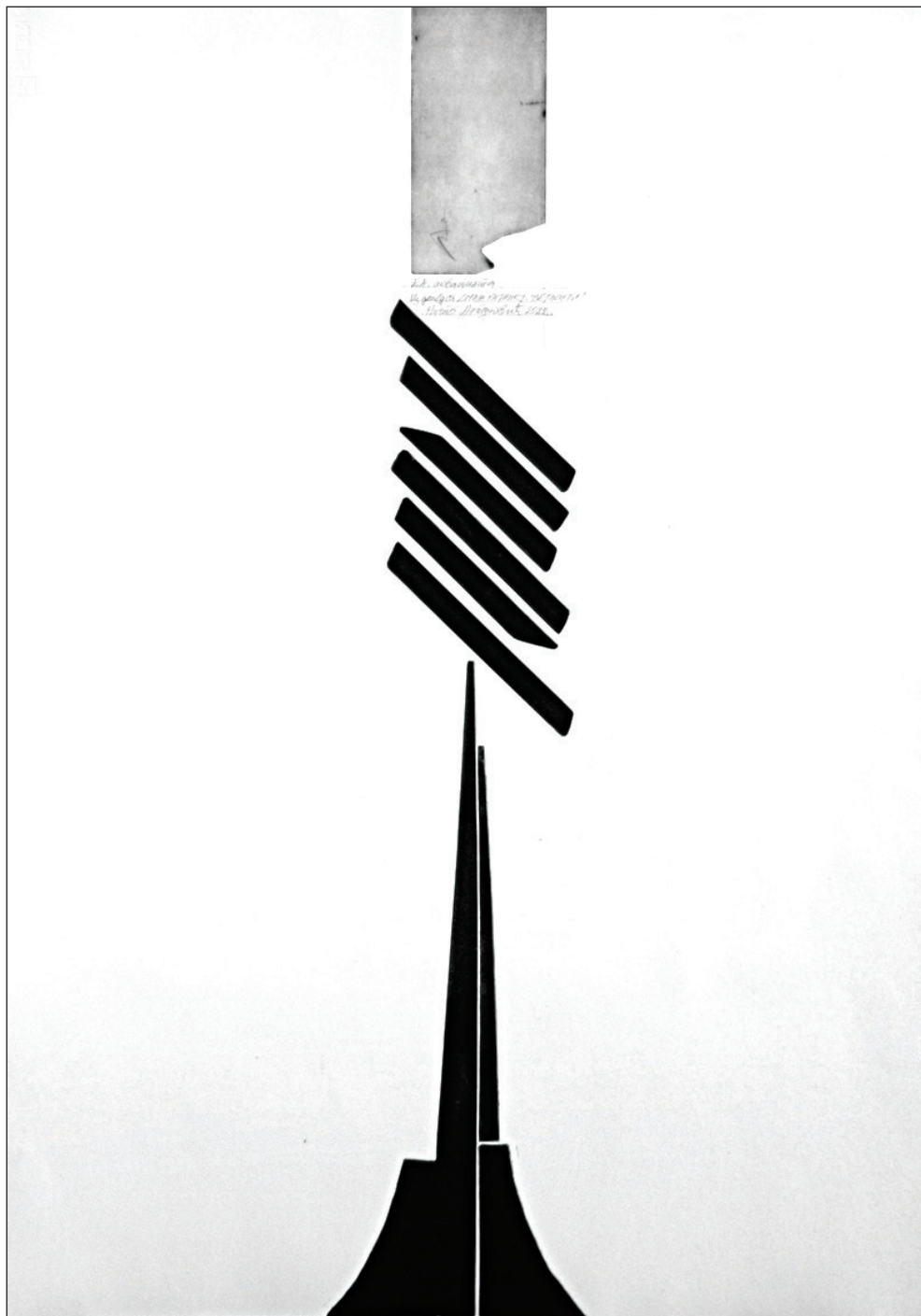
Веселка Салајић, историчар умјетности

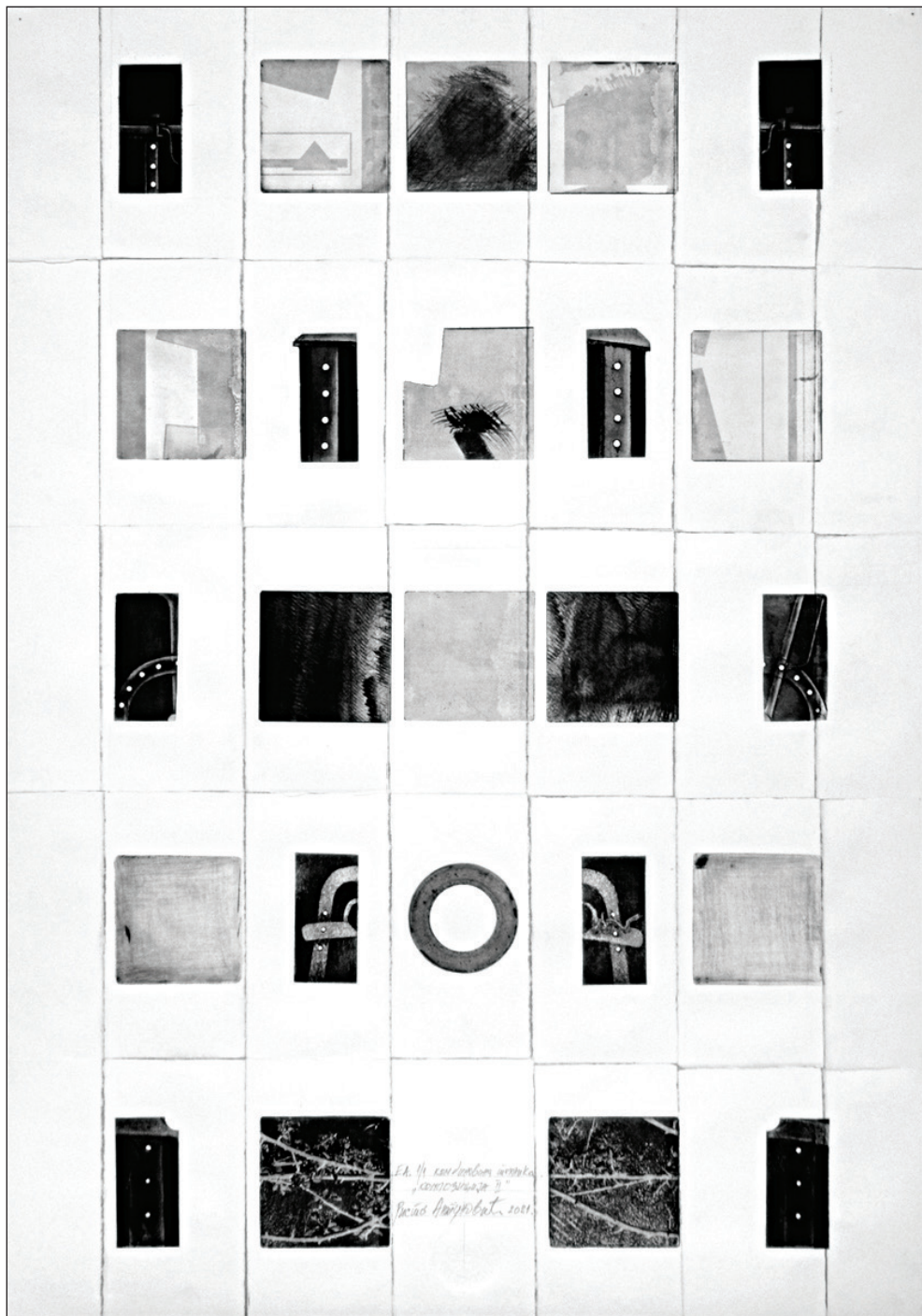
Из цикла „Омаж ратнику сунца”, Е. А. бакропис–акватинта, 100 х 70 см, 2022.

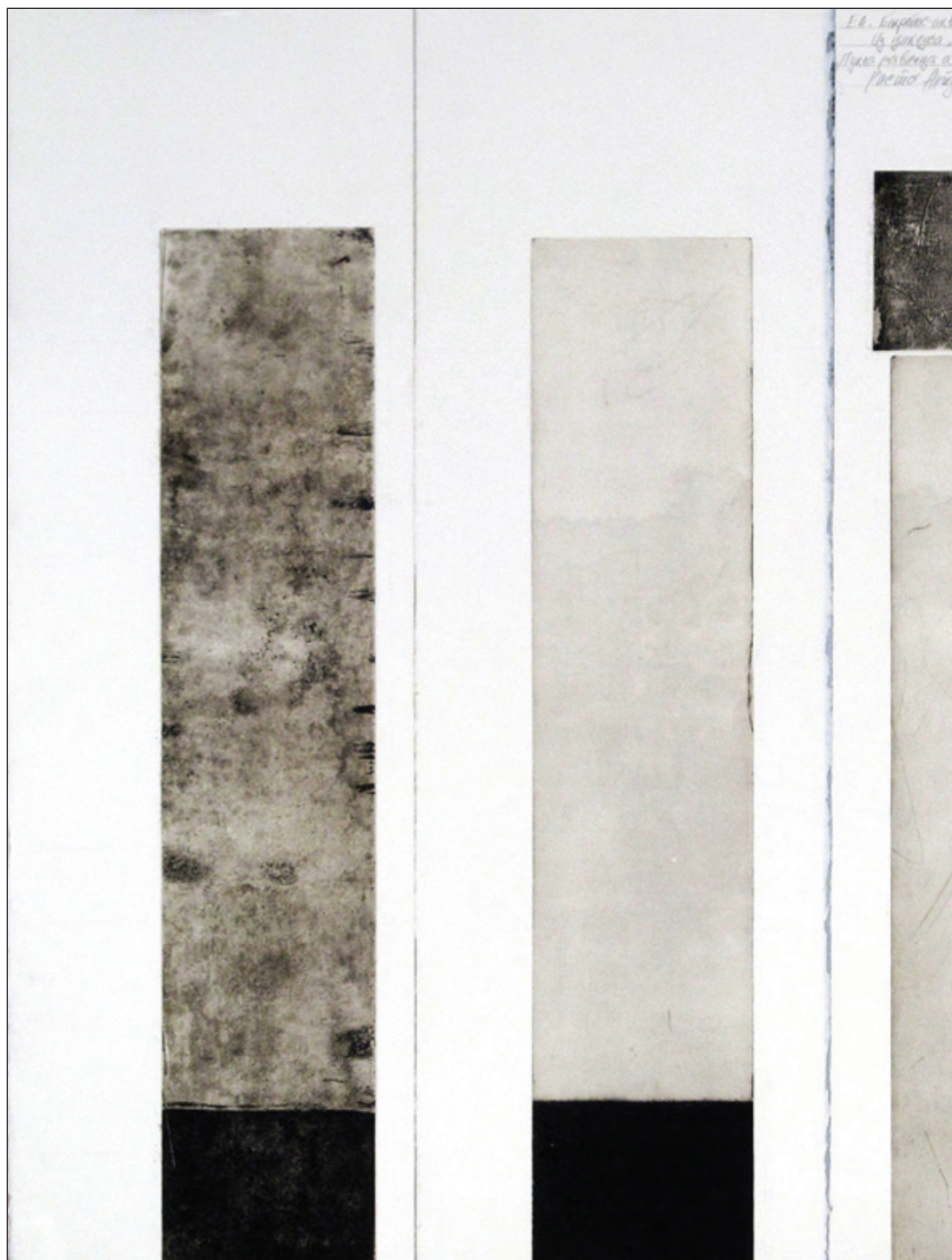
Из цикла „Омаж ратнику сунца“, Е. А. бақропис–акватинта, 100 х 70 см, 2022.

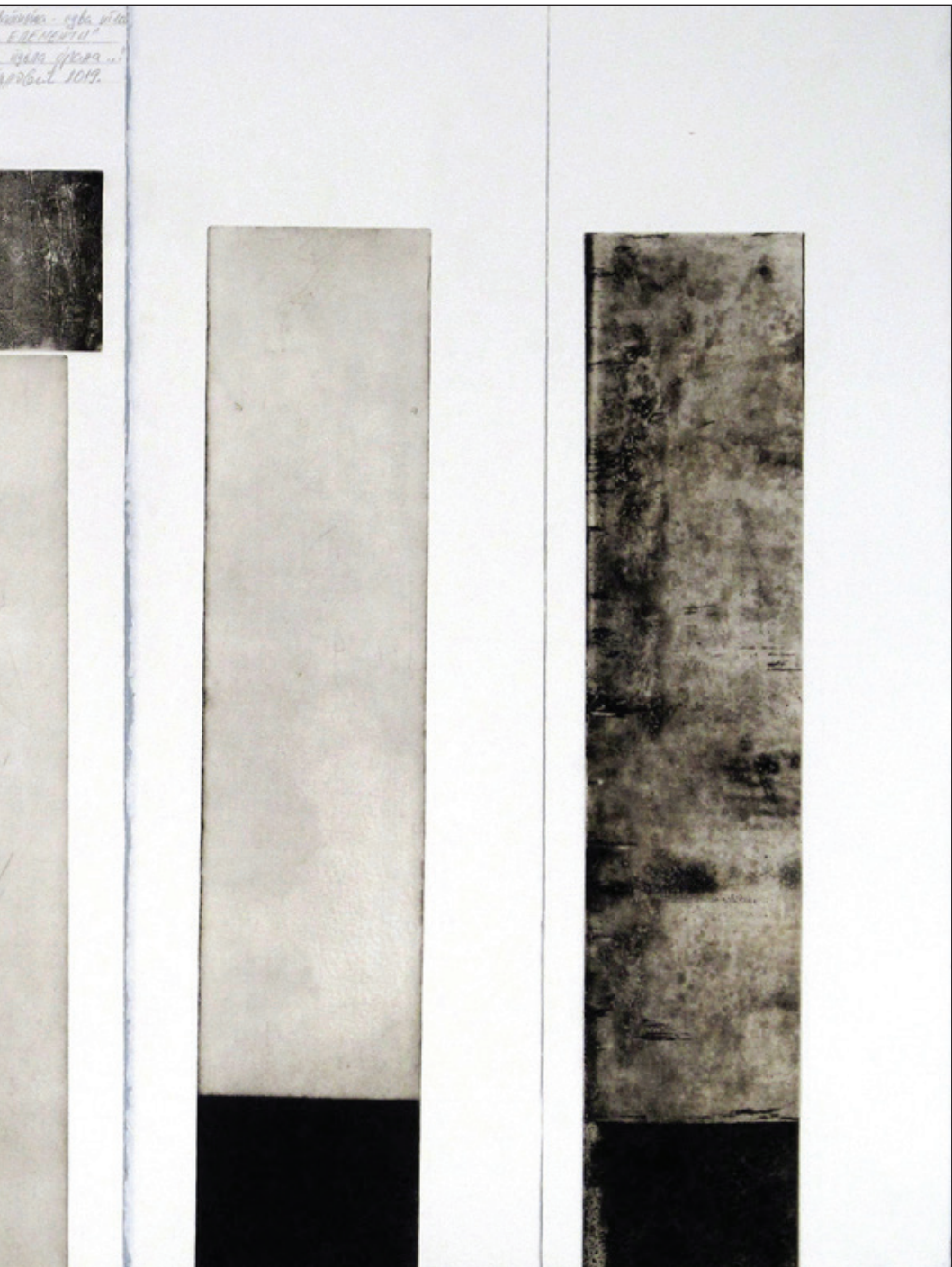
„Композиција II”, Е. А. 1/1 акватинта, 100 x 70 цм, 2021.

„Композиција II”, Е. А. 1/1 комбинована техника, 100 x 70 цм, 2021.

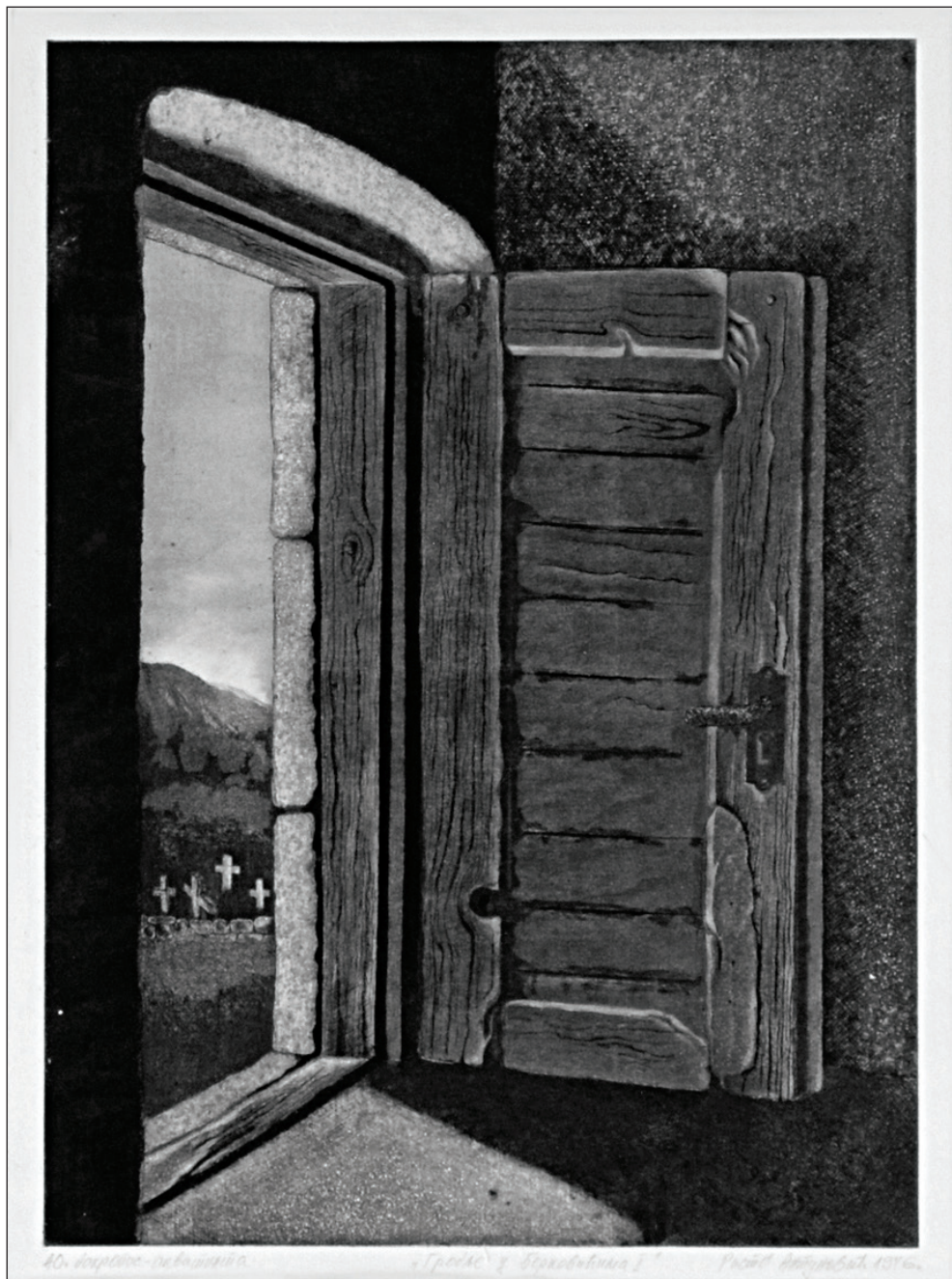
Из циклуса „Елементи“, „Пукла равница а пукла брана...“

Е. А. бакропи –акватинта–сува игла, 70 x 100 см, 2019.

„Мртва природа”, А. О. бакропис, 20 x 15 цм, 1972/73.

„Гробље у Берковићима”, Е. А. бакропис–акватинта, 50 x 32 цм, 1976.

„ Херцеговина”, 1/6 сито штампа, 50 x 35 цм, 1978.

Из циклуса „Догађај под јужним небом”, Е. А. бакропис–акватинта, 100 x 70 cm, 1980.

РИСТО АНТУНОВИЋ

Ристо Антуновић, рођен је 1952. године у Берковићима, гдје је завршио основно образовање. Након завршене гимназије *Блајоје Паровић* у Невесињу, завршава Педагошку академију на групи за ликовно васпитање, у Сарајеву, 1973. године. Године 1978. Ристо Антуновић завршава и Академију ликовних умјетности (одсјек графике), такође у Сарајеву. Двије године касније, на истом одсјеку своје постдипломске студије наставља у Љубљани, на Академији за ликовну умјетност.

Као стипендиста фонда *Моша Пијаге* из Београда одлази у Париз (1987), те борави у атељеу *Cite Internationale des Artes*. Члан Савеза ликовних уметника Југославије од 1979. од 1992 и члан Удружења ликовних уметника Србије од 1992. године. Живи и ради у Београду. Е-mail: rantunovic@verat.net

САМОСТАЛНЕ ИЗЛОЖБЕ:

- Галерија *Роман Пејровић*, Сарајево (1983),
- Галерија југословенског портрета, *Клуб галерија*, Тузла (1984),
- *Ликовни салон*, Опuzен / Музеј града Зенице, *Ликовна галерија*, Зеница (1985),
- *Зорин дом*, Карловац / *Завичајни музеј*, Ровињ (1989),
- *Мали ликовни салон*, Нови Сад (1993),
- Галерија *Графички колектив*, Београд (1994),
- *Галерија Чиоџи*, Златибор (2001),
- Галерија *Босански културни центар*, Тузла / *Ликовна галерија града Зеница*, Зеница / Галерија *Чиоџи*, Златибор (2005),
- *Градска галерија*, Бихаћ / Галерија *Миленко Аћанацковић*, Бијељина / Француски културни центар, Мостар / *Галерија УЛУС*, Београд / Галерија *Босански културни центар*, Тузла (2006),
- Галерија Београдске тврђаве, Београд / Галерија УЛУ *Владислав Маржик*, Краљево (2009),
- Виртуелна галерија ИТН, Београд / Галерија *Сћара кајешанија*, Земун / *Галерија Чиоџи*, Златибор (2010),
- Музеј Херцеговине, Требиње (2011),
- Народни музеј, изложбени простор *Јокановића кућа*, Ужице / Градска галерија *Москови Балкана*, Крагујевац / Галерија *Удружења ликовних и примењених уметника*, Краљево (2012),
- Кућа Краља Петра I, Београд (2013),
- Галерија *Сћуденски културни центар*, Нови Београд / Галерија *Културни центар*, Јагодина / Галерија Народног универзитета, Врање (2014),
- Галерија Народног музеја, Врање / Народни музеј, Ужице / *Блок галерија*, Нови Београд / Уметничка галерија *Сћара кајешанија*, Земун (2019),
- Галерија *Божидарац 1947* (С. Мојсиловић и Р. Антуновић), Београд (2021),
- Галерија *Божидарац 1947*, Београд / Галерија *Чедомир Крстић*, Пирот / Галерија *Мешогу Меша Пејров*, Димитровград / *Галерија савремене уметности*, Панчево (2022);
- *Модерна галерија*, Лазаревац / Музеј Козаре, Приједор (2023).

КОЛЕКТИВНЕ ИЗЛОЖБЕ:

Београд, Земун, Нови Сад, Ниш, Бачка Топола, Суботица, Горњи Милановац, Вршац, Панчево, Ужице, Краљево, Гроцка, Зрењанин, Књажевац, Чачак, Лазаревац, Бор, Неготин, Ћуприја, Параћин, Нови Београд, Алексинац, Ковин, Крагујевац, Апатин, Сремска Митровица, Трстеник, Врање, Сремски Карловци, Стара Пазова, Зеница, Сарајево, Теслић, Тузла, Гламоч, Кленовица, Бихаћ, Високо, Добој, Бијељина, Почитељ, Приједор, Бања Лука, Цетиње, Никшић, Котор, Пула, Карловац, Сплит, Загреб, Љубљана, Цеље, Оточец, Марибор, Птуј, Битољ, Тетово, Скопље, Ћевђелија, Охрид, Аустрија, Француска, Италија, Њемачка, Румунија, Белгија, Анкара, Финска, Јапан, Барселона, САД, Мексико итд.

НАГРАДЕ:

- Диплома за графику, Пуљски ликовни успони, Пула (1980),
- Награда за цртеж, Градски музеј Карловац, *14. Карловачка ликовна јесен* (1989),
- Плакета за графику, 3. Бијенале умјетности минијатуре Босне и Херцеговине, Тузла (2005),
- Диплома, Други међународни бијенале EX LIBRIS *Свејџионик*, Историјски архив, Панчево / Плакета *Осмој новембарској ликовној салони*, Краљево (2008),
- Прва награда за колаж, *IV Меморијал Јован Марковић Камени*, Међународна бијенална изложба колажа и асамблажа, Београд / *Knot-Exhibition-winners*, Symbolical Communication-Timisoara Romania (2009),
- *Повеља салони за графику. 17. београдски салони*, Удружење београђана *6. април*, Београд (2010),
- Награда *БОГОМИЛ КАРЛАВАРИС* у знак признања за изузетне резултате и допринос у области ликовног васпитања и образовања, Академија ликовних уметности у Београду / Признање за дугогодишње унапређивање ликовне културе у Србији, Удружење ликовних педагога Србије / Трећа награда за колаж, *VI Меморијал Јован Марковић Камени*, Међународна бијенална изложба колажа и асамблажа, Београд (2013).

ЛИКОВНЕ КОЛОНИЈЕ:

- Почитељ (1981),
- Теслић / Гламоч (1982),
- Ћевђелија (1983),
- Бачка Топола (1986),
- Озаљ (1988),
- КК10. Карловац – Кленовица / Славонски Брод / Хрнетић (1989),
- Дубовац / Карловац / Бихаћ (1990),
- ЗИЛИК, Карловац (1991),
- Сићево (2010),
- Рудно (2011),
- Плива (2016),
- Гацко–Клиње / Вишеград (2018),
- Поганово – Димитровград (2021),
- Приједор – Мраковица (2023).

ЗАХВАЛНИЦЕ:

- Захвалница, Центар за заштиту спомен обележја *Иво Лола Рибар*, Гламоч (1982),
- Захвалница за допринос у организацији XIV Зимских олимпијских игара САРАЈЕВО '84. (1984),
- Захвалница радника Медецинског центра Др. Драгомир Дракулић Пуба из Карловца, дописништво *Вијесника*, *Вечерње листе*, *Југошурбина* и *Карловчани Умјетници болници*, Карловац-Озаљ (1988),
- Захвалница Медецинског центра Славонски Брод за учешће и изванредном доприносу у провођењу акције *Сликарски болници*, Славонски Брод / Признање за хумани допринос прослави 130. годишњице П. С. Хрнетић (1989),
- Захвалница за обнову *Зорин дома*, Центар за културу Карловац, Карловац / Захвалница за допринос акцији *Сликарски болници*, регионална болница Бихаћ (1990),
- Захвалница Ристи Антуновићу за изузетан допринос у стварању прве Умјетничке збирке графика Академије наука и умјетности Републике Српске, Бања Лука (2018).

ЦЕРТИФИКАТ:

CERTIFICATE OF HONOUR The 1st International Turkish Grammen Micro-Credit Art Biennial, ANKARA-TURKEY, (2005).

„Пејзаж”, Е. А. резерваж, 15 x 20 цм, 1976.

 МУЗЕЈ КОЗАРЕ
MUSEUM OF KOZARA

ПРИЈЕДОР 3. ОКТОБАР - 1. НОВЕМБАР 2023.

Издавач: Музеј Козаре Приједор; **За издавача:** Драјана Мамић, директор

Умјетнички савјет Музеја Козаре: Алекса Милић, Андреа Крнејић,
Борис Еремић, Драјан Тојић, Игор Мојил; **Графички дизајн:** Зоран Совиљ

Техничка реализација изложбе: Алекса Милић

Штампа: Графички ашеље „ГРАФИТ” Приједор; **Тираж:** 100 комада